

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการนักเรียน ตามลำดับดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
3. การบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.2 หลักในการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.3 ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.4 ความมุ่งหมายการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.5 ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.6 ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.7 ประโยชน์ของการบริหารกิจการนักเรียน
 - 3.8 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักเรียน
4. บริบทโรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร
5. การบริหารกิจการนักเรียน โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาคาร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารการศึกษา

1. ความหมายการบริหารการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้
 นิพนธ์ กินาวงศ์ (2542 : 36-37) ได้สรุปความหมายของการบริหารการศึกษาไว้
 4 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ของผู้บริหาร เพื่อให้คนกลุ่มหนึ่ง(นักเรียน) ได้เจริญงอกงามไปสู่จุดประสงค์ที่ต้องการ โดยกำหนดให้คนกลุ่มหนึ่ง(ครู) เป็นตัวแทนในการดำเนินการ

ประการที่ 2 การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำงานร่วมกันของกลุ่มคน ในการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยการทำให้เกิดความร่วมมือกัน ทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป

ประการที่ 3 การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวกตามนโยบายของรัฐ

ประการที่ 4 การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกัน พัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม คุณธรรมและค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัย การควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 36) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดการศึกษา ทั้งในโรงเรียน ในทุกระดับ และหรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ไม่อยู่ในระบบ โรงเรียน เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาต่อเนื่อง

ชาญชัย อาจินสมจาร (2541 : 38-39) ได้สรุปความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การบริหารการศึกษา หมายถึง การทำให้นักเรียนได้รับการศึกษา ที่ถูกต้องจากครูภายใต้ค่าใช้จ่ายที่ดำเนินการโดยรัฐ โดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

ประการที่ 2 กล่าวว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้อิทธิพล (Influencing) ต่อคนกลุ่มหนึ่ง นั่นก็คือ นักเรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงามไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด โดยการใช้กลุ่มคนกลุ่มที่สอง ซึ่งได้แก่ครู ในฐานะตัวแทนดำเนินการให้วัตถุประสงค์บรรลุผล สำเร็จ

สถิติ์ กองคำ (2542 : 10) กล่าวว่าการบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายคน เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม ให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่ด้านบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ พฤติกรรม คุณธรรมและค่านิยม เพื่อให้เป็นคนดีและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ขอบข่ายการบริหารการศึกษา

Ramseyer (1955 ; อ้างถึงใน ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2541 : 37) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารการศึกษาไว้ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. งานพัฒนาการสอนและหลักการสอน
2. งานบริหารกิจการนักเรียน
3. งานเป็นผู้นำของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. งานบริหารบุคคล
5. งานบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน
6. งานจัดสวัสดิการนักเรียน เช่น การจัดบริการรับส่งนักเรียน เป็นต้น
7. งานจัดระบบบริหารการศึกษาและระบบบริหารโรงเรียน
8. งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน

กิติมา ปรีดีดิถ (2532 : 38) ได้จำแนกงานบริหารโรงเรียนตามโครงสร้างการจัดองค์การไว้ 3 ประเภท คือ

1. การบริหารงานด้านวิชาการ ได้แก่ งานในด้านการบริหารบุคลากรทางการสอน การบริหารด้านหลักสูตร ตารางสอน แบบเรียน และการประเมินผลการศึกษา

2. การบริหารงานด้านกิจการนักเรียน ได้แก่ การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดการบริการแนะแนว การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน รวมทั้งการจัดการบริการด้านอื่น ๆ เช่น บริการสุขภาพ บริการอาหารกลางวัน

3. การบริหารงานด้านธุรการ ได้แก่ งานธุรการด้านต่างๆ เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน งานพัสดุครุภัณฑ์ งานดูแลรักษาอาคารสถานที่ เป็นต้น

ราชัญชัย อาจินสมาจาร (2541 : 41) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การผลิต (Production)
2. การประกันการใช้ผลผลิตจากประชาชน (Assuring publicize)
3. การเงินและการบัญชี (Finance and accounting)
4. บุคลากร (Personnel)
5. การประสานงาน (Coordination)

นอกจากกำหนดขอบข่ายการบริหารการศึกษาไว้แล้ว ยังได้กำหนดขอบข่ายของพฤติกรรมกรรมการบริหารไว้ 9 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การตั้งเป้าหมาย (Setting goal)
2. กำหนดนโยบาย (Framing policies)
3. กำหนดบทบาท (Determining roles)
4. การประสานงาน โครงสร้างหน้าที่การบริหาร (Coordinating administrative function and structure)
5. การทำงานร่วมกับชุมชน (Working with community)
6. การใช้ทรัพยากรในชุมชน (Uttilizing community resources)
7. การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (Involving people)
8. การสื่อความหมาย (Communicating)
9. การประเมินผล (Appraising)

จากความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานตามภารกิจและหน้าที่ที่รับผิดชอบ การจัดรูปแบบกระบวนการทำงานในหน่วยงาน การใช้ทรัพยากรการบริหารและทรัพยากรในชุมชน รวมทั้งการประสานงานกับชุมชน หน่วยงาน และองค์กรอื่น ๆ ด้วย

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

1. ความหมายของสภาพ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสภาพไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 782) "สภาพ" มาจากคำบาลีว่า "สภาพ" ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า "ความเป็นเองตามธรรมดาหรือตามธรรมชาติ เช่น สภาพความเป็นอยู่ สภาพดินฟ้าอากาศ. ลักษณะในตัวเอง; ภาวะ. ธรรมชาติ

หยด คณโฑทอง (2544 : 6) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาวะที่เป็นจริงที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษา

ทวน เทียงเจริญ (2546 : 9) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษา

รังสิต วิเชียรวัฒนา (2547 : 5) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง แนวทางหรือมาตรการต่างๆ ในทางปฏิบัติของคณะกรรมการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ถวัลย์ สาหรัยทอง (2548 : 12) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการบริหารที่เป็นจริงของสถานศึกษาในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่า สภาพ หมายถึง สภาวะการณที่เป็นอยู่จริงของการปฏิบัติหรือการบริหารงานของสถานศึกษา

2. ความหมายของปัญหา

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของปัญหาไว้ดังนี้

ปัญญา มุลคำ (2543 : 15) ให้ความหมายของปัญหาว่าหมายถึงสภาพการณ์ที่มีหรือเป็นอยู่ในปัจจุบันของบุคคลเป้าหมายนั้นยังไม่เป็นไปตามหรือเกิดมีขึ้นตรงตามความต้องการของบุคคลนั้น หรือเป็นช่องว่างระหว่างสภาพที่ต้องการหรือสภาพที่ควรเป็นกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงๆ ในปัจจุบันหรือสภาพที่เป็นอยู่

หยด คณโฑทอง (2544 : 6) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารสถานศึกษา

ทวน เทียงเจริญ (2546 : 9) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษา

ถวัลย์ สาหร่ายทอง (2548 : 12) กล่าวว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้อง เกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องซึ่งทำให้การบริหารสถานศึกษา สะดุดหรือหยุดชะงัก ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือล่าช้ากว่ากำหนด

3. ความหมายของความต้องการ

ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่บุคคลยังขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมุ่งให้ได้มา ซึ่งสิ่งนั้น สภาวะที่บุคคลขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็คือ ช่องว่างอันเกิดจากสิ่งที่บุคคลมีอยู่กับ สิ่งที่บุคคล

การดำเนินงานกิจการนักเรียน

อนนท ส่งแสง (2540 : 5) ได้กล่าวสรุปถึงการบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง งานบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน ซึ่งโดยปกติแล้วการบริหารกิจการนักเรียนนี้จะเริ่มตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียน ในขณะที่เรียน จนกระทั่งได้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว

การบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของ นักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไป จนถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเกิดประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคม ให้ได้มากที่สุด

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน

กาญจนา ศรีกาพสินธุ์ (2535 : 5) กล่าวว่างานบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่ มุ่งจะช่วยสร้างคุณสมบัติสำคัญหลายประการที่มุ่งหวังให้เกิดแก่นักเรียน เช่น คุณสมบัติในด้าน การมีวินัยในตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต เชื่อมั่น ในตนเอง มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การพูดเป็น ฟังเป็น เป็นนักคิด นักทำ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องคนอื่น อยู่ร่วมกับคนอื่น

ได้ด้วยดี เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมแวดล้อมได้ดี ฯลฯ ผู้บริหารการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารระดับ โรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในงานด้านนี้ย่อมสามารถที่จะจัด และดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผลลัพธ์ที่จะได้ก็คือ คุณสมบัติอันพึงประสงค์หลายอย่างดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นในตัวนักเรียนเอง ซึ่งก็นับว่าเป็น ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของประเทศได้อย่างน่าภาคภูมิใจ

การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานด้านหนึ่งใน 6 ด้าน ของโรงเรียน

ซึ่งประกอบด้วย

1. งานทางวิชาการ หรือ งานด้านหลักสูตร และการสอน (Curriculum and Instruction)

2. งานบริหารบุคลากร (Staff personnel)

3. งานกิจการนักเรียน (Pupil personnel)

4. งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Physical Facilities)

5. งานด้านการเงินและธุรการ (Finance and Business management)

6. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนบ้านชุมชน (School – Community Relations)

งานด้านกิจการนักเรียนเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียน และชีวิตความเป็นอยู่ของ นักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน แต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและเข้าสังคมให้ได้มากที่สุด ตัวอย่างงานด้านกิจการนักเรียนที่จัดกันตามโรงเรียนต่าง ๆ ได้แก่งานบริหารด้านสุขภาพอนามัย งานบริการแนะแนว งานบริการสอนซ่อมเสริม การศึกษาพิเศษ งานจัดการดูแลให้นักเรียน ได้เข้าเรียนกับกลุ่มเพื่อน และชั้นเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถความถนัดและความสนใจ การจัดให้ นักเรียนได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาว่าง เพื่อฝึกให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ให้ผู้มีวินัย และรู้จักปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

2. หลักในการดำเนินงานกิจการนักเรียน

แนวคิดในปัจจุบันมีความเห็นว่ากิจการนักเรียนมุ่งพัฒนาให้นักเรียนเจริญงอกงามในทุกด้าน (As a whole) สถานศึกษาจึงควรให้ความช่วยเหลือทุกวิถีทางที่จะทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายตามโอกาสที่นักเรียนควรจะได้รับ จึงได้มีการจัดงานด้านกิจการนักเรียนอย่างจริงจัง และถือเป็นงานควบคู่กัน ไปด้วยกับการจัดการศึกษา

สุรพันธ์ ยันต์ทอง ได้กล่าวถึงหลักในการจัดกิจการนักเรียนไว้ว่า ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. โรงเรียนควรพยายามให้เด็กอยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสเป็นนักเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม เพราะการศึกษาช่วยทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีของชาติ ช่วยให้ผู้บุคคลมีความรู้ ความฉลาด รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง
2. การบริการด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน โรงเรียนจะต้องถือนโยบายว่า “ช่วยเขาเพื่อที่เขาช่วยตัวเอง” ไม่ควรมุ่งเรื่องความสะดวกสบายแต่เพียงอย่างเดียว เพราะการให้บริการใดๆ ในสถานศึกษาคือ การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนนั่นเอง จึงมุ่งจัดบริการให้มีลักษณะเป็นวิชาการให้บริการเพื่อให้เขาปรับตนเองได้
3. สถานศึกษารับผิดชอบในด้านการปกครอง ดูแลนักเรียนให้อยู่ในระยะเบี่ยงวินัยตามที่สถาบันได้กำหนด
4. โรงเรียนให้การอบรมเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณาธอันดีงาม และส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี มีความรักใคร่ในหมู่คณะตลอดจนถึงสถาบัน
5. ควบคุมดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียนเพื่อให้ได้รับความอบอุ่นมีความสุขสบาย ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อกัน
6. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม
7. กิจการนักเรียน เป็นสื่อกลางทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
8. โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน

9. ประสานงานด้านกิจการนักเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

10. ปลุกฝังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสดงความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนเพื่อเป็นคนดี และสามารถอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างปกติสุข

จากหลักการดำเนินงานงานกิจการนักเรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการดำเนินกิจการนักเรียนนั้นมุ่งให้เด็กทุกคน ได้มีโอกาสแสดงออกหรือได้มีการบริการเท่าเทียมกันและเป็นบริการในลักษณะให้นักเรียนปรับตนเองได้ ปลุกฝังให้เด็กมีจริยธรรม คุณธรรมและจรรยาบรรณอันดีงาม ส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน โดยให้กิจการนักเรียนเป็นสื่อกลางประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

3. ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร โรงเรียน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในมุมกว้าง เช่น การจัดสวัสดิการให้กับนักเรียน การแนะแนว วินัยกิจการนักเรียน เป็นต้น การบริหารกิจการนักเรียนจะมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดและระดับของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นสำคัญ ในด้านความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนนี้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า กิจการนักเรียนไว้ต่าง ๆ กัน ดังเช่น

ภิญโญ สาร (2536 : 185) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารและการนิเทศบรรดากิจการต่าง ๆ ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2538 : 132) ได้ให้ความหมายที่เน้นด้านกิจกรรมการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประเทศและชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ความหมายว่า งานกิจการนักเรียนนักศึกษา คือ กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาบุคคล การจัดภาวะแวดล้อม การพัฒนากิจกรรมการให้ สวัสดิการและบริการแก่นักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษานอกจากจะเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันด้วยการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้วยัง มุ่งเน้นพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพิ่มเติมจากสิ่งที่การศึกษาในชั้นเรียนไม่สามารถจัดให้ได้

นงเยาว์ กัลยาลักษณ์ (2541 : 11) ได้สรุปความหมายของกิจการนักเรียนว่า กิจการนักเรียน หมายถึง การจัดดำเนินงานกิจการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนและเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความคิดไตร่ตรอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แสวงหาความรู้อยู่เสมอ และรู้จักนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

วรวุฒิ บุญมา (2541 : 12) ได้กล่าวถึงการบริหารกิจการนักเรียนว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียนขึ้นอยู่กับสภาพสังคม ชุมชน ขนาด และระดับของสถานศึกษา รวมทั้งทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่ในสถานศึกษาด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 251) ได้สรุปงานบริหารกิจการนักเรียนออกเป็น 4 อย่าง คือ การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน และการบริการอื่น ๆ ที่จัดให้แก่นักเรียน

อภิชาติ บุญเพิ่ม (2547 : 14) ได้สรุปความหมายของกิจการนักเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมเสริมที่โรงเรียนที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

สตูปส์ และคณะ (Emery Stoops and Others. 1981 : 34) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียน (บริการนักเรียน) ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การสอน แต่เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนของนักเรียนกิจการดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมการสอนในชั้นเรียนตามปกติ และช่วยให้ครูมีความเข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good. 1973 : 127) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การให้บริการของสถานศึกษาแก่นักเรียน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ในแง่ของการให้คำปรึกษา การบริการและสวัสดิการของนักเรียน เช่น การแนะแนว การจัดองค์กรนักเรียนและการจัดบริการต่าง ๆ เป็นต้น

เนล (Adams Neil, 1987 : 56) มีความเห็นว่างานกิจการนักเรียน ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับ การปรับตัวของนักเรียน เพื่อเป็นสมาชิกคนหนึ่งในโรงเรียน ผลจากความกดดันที่นักเรียนได้รับมาจากที่บ้าน ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ความสำเร็จของนักเรียนในด้านที่ไม่เกี่ยวกับงานวิชาการ ลักษณะนิสัยใจคอของนักเรียน เช่น ความรู้สึกในเรื่องความรับผิดชอบและในเรื่องที่เกี่ยวกับคนอื่น นอกจากนี้ เนล ยังเห็นว่า การที่จะให้ความหมายของคำว่ากิจการนักเรียน ให้เป็นที่แน่ชัดลงไปนั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่าย ๆ เพียงแต่งานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของโรงเรียนตามปกติ เช่น การรับลงทะเบียนนักเรียนที่ประสงค์จะเข้ามาเรียนในโรงเรียน และการจัดกลุ่มนักเรียนเข้าชั้นเรียนเพื่อทำการสอนด้วยความมุ่งหมายที่จะให้งานดำเนินไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยต่อการควบคุมดูแล เพียงเท่านั้นก็ถือว่าเป็นงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่งแล้วแต่อีกความหมายหนึ่งที่แตกต่างไปจากความหมายแรกนั้น เนล กล่าวว่า เหนือสิ่งอื่นใด ครูย่อมมีหน้าที่เหมือนนักสังคมสงเคราะห์ ที่จะต้องทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหลายของนักเรียนตลอดจนต้องคอยเอาใจใส่ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความปกติสุข

กล่าวโดยสรุปแล้ว การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง งานบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน ซึ่งโดยปกติแล้วการบริหารกิจการนักเรียนนี้จะเริ่มต้นตั้งแต่เด็กยังไม่เข้าโรงเรียน ในขณะที่เรียนจนกระทั่งได้ออกจากโรงเรียนไปแล้ว การบริหารกิจการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญที่ผู้บริหารจะละเลยมิได้

จากความหมายการบริหารงานกิจการนักเรียนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการสอนในชั้นตามปกติ ยังเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนให้ก้าวหน้า ประสบผลสำเร็จและมุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี อันจะมีผลไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถหรือความถนัดเฉพาะตนของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้า และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวเองทั้งในขณะที่มีชีวิตก่อนเข้าโรงเรียน ในขณะที่เข้าโรงเรียน และเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปสู่อาชีพการงาน

4. ความมุ่งหมายการบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียน มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเพียบพร้อมด้วยภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน หรือเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มโนธรรม และจริยธรรม ดังนั้นสถานศึกษาแต่ละแห่งจำเป็นต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียนไว้เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง ในส่วนที่นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน มีดังนี้

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (ม.ป.ป. : 6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการบริหารกิจการ

นักเรียน ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปรกติสุขตลอดไป

2. พัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

3. พัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมให้ได้มากที่สุด

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543 : 132) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของกิจการ

นักเรียนว่า

1. เพื่อพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษามีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความสัมพันธ์ และสามารถทำงานกับผู้อื่น

2. เพื่อฝึกให้นักเรียน นักศึกษามีความรับผิดชอบ สามารถปกครองตนเองได้

3. เพื่อฝึกความคิด และการตัดสินใจของนักเรียน นักศึกษา

4. เพื่อพัฒนาสติปัญญาของนักเรียน นักศึกษา

5. เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา เพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพในอนาคต และรู้จักใช้เวลา

ว่างให้เป็นประโยชน์

6. เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษารู้จักทักษะทางสังคม รู้จักเสียสละทำงานให้ส่วนรวม

7. เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา พัฒนาลักษณะนิสัย ความกตัญญู และความคิดที่ดี

8. เพื่อให้ให้นักเรียน นักศึกษา มีความสามัคคี

จากความมุ่งหมายที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรม
นักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน นักศึกษา ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของตลาดแรงงาน และสังคม

2. ช่วยแก้ปัญหาอันจะเกิดขึ้นแก่นักเรียน นักศึกษา

3. ช่วยป้องกันปัญหาอันที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียน นักศึกษา

5. ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียน

กิจการนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียน ในอันที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนในเรื่อง ดังต่อไปนี้คือ

1. ช่วย让孩子มีความรู้กว้างขวางขึ้นจากการเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้น
นอกห้องเรียน

2. ช่วยให้เด็กได้สำรวจตนเอง เข้าใจในด้านความต้องการ ความสนใจ
ความถนัด และความสามารถ

3. ช่วยควบคุมพลังส่วนเกินของนักเรียนให้เข้าไปในทางสร้างสรรค์ได้

4. ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็กได้เต็มที่

5. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมรับรู้ในการบริหารโรงเรียน
ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ และรู้สึกผูกพันกับโรงเรียนมากขึ้น

6. ช่วยให้ครูรู้จักเด็กแต่ละรายได้ดีขึ้น และช่วยให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสศึกษา
เล่าเรียน ได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างเท่าเทียมกัน

ธีรวิภา ประทุมพรรัตน์ (2540 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารกิจการ
นักเรียนว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องกับพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโต
สมบูรณ์ดีพร้อมทั้งอารมณ์ สังคม และจิตใจ การบริหารวิชาการสามารถพัฒนาได้มากทาง
สติปัญญา และกระทำได้มากในห้องเรียนปกติ การบริหารกิจการนักเรียนที่กระทำนอกห้องเรียน
ปกติ สามารถพัฒนาเยาวชนได้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ซึ่งมีความสำคัญที่ช่วย
ให้เยาวชนเป็นคนสมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกันกับคนและทำงานร่วมกับคนได้ดีในสังคม และช่วย

ให้นักเรียนเป็นพลเมืองดีที่ประเทศชาติพึงปรารถนา ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนสามารถแยกพิจารณาเป็นประเด็น ๆ ได้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อตัวนักเรียนเอง การบริหารกิจการนักเรียนช่วยให้นักเรียนรายบุคคลได้มีโอกาสดลายเครียดจากการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ เพราะมุ่งแต่เรียนและทำงานตามที่ครูมอบหมายจริงจังจนไม่มีเวลาเล่นนั้น ฝืนธรรมชาติของคนวัยเรียน ที่ต้องกระทำทั้งเรียน เล่น และพักผ่อนหย่อนใจ การเรียนและการทำงานอย่างเดียวอาจทำให้เขาไม่มองอาจเหมือนคนปกติ
2. ความสำคัญต่อครู อาจารย์ การบริหารกิจการนักเรียนช่วยให้ครู อาจารย์ได้สัมพันธ์กิริยากับนักเรียนรายบุคคล ด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และสามารถให้ความช่วยเหลือเขารายบุคคลได้ดียิ่งขึ้น
3. ความสำคัญต่อผู้บริหาร โรงเรียน การบริหารกิจการนักเรียนช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้เป็นระยะ ๆ เพื่อศึกษาและใช้ให้เป็นประโยชน์กับนักเรียน ผู้ปกครอง นายจ้าง และโรงเรียน หรือสถานศึกษาที่สูงขึ้นไป ในกรณีที่ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนไปใช้เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง
4. ความสำคัญต่อครูแนะแนว การบริหารกิจการนักเรียนช่วยให้ครูแนะแนวที่ไม่มีแบบทดสอบด้านความถนัด ความสนใจ ได้ข้อมูลด้านความถนัด และความสนใจจากการสังเกตและบันทึกข้อมูลประจำวัน ในการร่วมทำกิจกรรมนักเรียนรายบุคคล ทั้งนี้เพื่อนำไปประกอบการให้คำปรึกษาหารือนักเรียนในการตัดสินใจวางแผนเลือกอาชีพ และเลือกสายการเรียนให้เหมาะสมกับตนที่สุด
5. ความสำคัญต่อประเทศชาติ การบริหารกิจการนักเรียนช่วยให้ประเทศชาติได้พลเมืองที่เพียบพร้อมด้วย ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม และคารวธรรม ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนักเรียนในการบริหารกิจการนักเรียนให้ความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียนรายบุคคล ภายใต้การควบคุม ดูแลของครู อาจารย์ ที่ใกล้ชิดอย่างเพียงพอ และช่วยให้ผู้เรียนรายบุคคลเติบโตตามปกติเป็นผู้ใหญ่ ที่มีทั้งภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน คือพลเมืองประเทศชาติที่พึงปรารถนา

ดังนั้นจึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นทั้งงานสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดให้มีขึ้น เพื่อช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียนโดยตรง อันจะช่วยให้ นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างสงบสุข ทั้งจะช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนให้เติบโตไปในแนวทางที่พึง ประสงค์และมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

6. ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารกิจการนักเรียน มีขอบข่ายการดำเนินงาน ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างกว้างขวาง ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของกิจการ นักเรียนไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

ถิญโญ สาทร (2536 : 186) ได้จำแนกขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน ออกเป็น 7 ด้านดังนี้

1. สำมะโนนักเรียน และการทำนายปริมาณนักเรียน
2. การเรียนรู้ การแบ่งกลุ่ม การเลื่อนชั้น
3. รายงานเกี่ยวกับนักเรียน
4. การรักษาระเบียบวินัย
5. การบริการแนะแนว
6. บริการสุขภาพ
7. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

กาญจนา ศรีกาพสินธุ์ (ม.ป.ป. : 15) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานกิจการ นักเรียน จำแนกเป็น 3 ด้านคือ

1. การปกครอง และการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่
ของผู้บริหาร
2. การบริการและสวัสดิการต่าง ๆ
3. กิจกรรมนักเรียน

วรเวทย์ บุญมา (2541 : 16) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนออกเป็น

4 ด้านคือ

1. การจัดทำทะเบียนประวัติ
2. การปกครองนักเรียนและวินัยในโรงเรียน
3. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน

นงเยาว์ กัลยาลักษณ์ (2541 : 19) ได้สรุปขอบข่ายของการดำเนินงาน

ด้านกิจการนักเรียนว่ามีขอบข่ายครอบคลุมงาน 4 ประการคือ

1. งานสวัสดิการและบริการ ได้แก่ งานแนะแนว การจัดหาทุนการศึกษา สุขภาพอนามัย และงานด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบริการที่ฝ่ายกิจการนักเรียนจัดให้
 2. งานกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ กีฬานันทนาการ ส่งเสริมวิชาการ และการออกวารสารของนักเรียน
 3. งานควบคุม ได้แก่ งานระเบียบวินัยนักเรียน นักศึกษา การปกครอง การควบคุมดูแล
 4. งานบริการทางวิชาการ ได้แก่ การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ การสอนซ่อมเสริม และการจัดอบรมพิเศษต่าง ๆ ที่ฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นผู้ดำเนินการ
- ปีเตอร์ อัลเลน เฮลด์ (Peter allen Held) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ไม่ว่าจะสังคมระดับใด การบริหารกิจการนักเรียนหรือนักศึกษาก็จะมีภารกิจครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
1. การรับนักศึกษาเข้าสถานบัน การเก็บรักษาระเบียบสะสมของนักเรียน การรับผิดชอบในชีวิตและความเป็นอยู่ของนักเรียนขณะศึกษาในสถาบัน
 2. การพัฒนานักเรียนซึ่งครอบคลุมโปรแกรมการเรียน การอำนวยความสะดวกในการกระทำกิจต่าง ๆ ของนักเรียนต่างวัฒนธรรม การจัดโครงการพิเศษอื่น ๆ
 3. ภารกิจด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการช่วยฝึกทักษะทางด้าน การเรียนต่าง ๆ เช่น การอ่าน การเรียนให้รวดเร็วและถูกต้อง การช่วยเหลือนักเรียนต่างชาติ ในเรื่องการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียนนักศึกษาในหอพัก

4. ภารกิจด้านสวัสดิการ ได้แก่ การแนะแนว การให้บริหารทุกรูปแบบทั้งด้านสุขภาพอนามัย ด้านการให้เงินทุนการศึกษา การทดสอบ การจัดหางานและการให้บริการแก่ศิษย์เก่า

5. การดูแลด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน และความประพฤติของนักเรียน
 เดนนิส ออลาน ฟรุ้ทท์ (Dennis Alan Pruitt) มีความเห็นว่า ขอบข่ายของ
 การบริหารกิจการนักเรียนนั้นจะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้คือ การสำรวจนักเรียนเพื่อวางแผน
 ด้านการเรียน การสอน การควบคุม การคัดเลือก การรับนักเรียนเข้าศึกษาในสถาบัน
 การกำหนดนโยบายการบริการต่าง ๆ การดูแลเรื่องระเบียบวินัยนักเรียนในสถาบัน การจัด
 กิจกรรมนักเรียนซึ่งครอบคลุมหลักการ และประเภทของกิจกรรมต่าง ๆ บริการอื่น ๆ ได้แก่
 บริการสุขภาพ บริการเกี่ยวกับการป้องกันโรค

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารกิจกรรมนักเรียนว่า
 เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ การสำรวจนักเรียนในเกณฑ์บังคับการรับ
 นักเรียนเข้าเรียน การลงทะเบียนนักเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียน การปฐมนิเทศ การให้
 เงินทุนการศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดสวัสดิการต่าง ๆ การรักษาวินัยและ
 ความประพฤติ การทำระเบียบสะสม และเก็บประวัติ การวิจัย และประเมินผล ติดตามผล
 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

ขอบข่ายของกิจการนักเรียนเท่าที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้สรุปได้ว่า งานกิจการ
 นักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเข้าสู่สถาบัน จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาออกไปจากสถาบัน
 ทั้งนี้จะครอบคลุมถึงงานหลัก ๆ 3 ด้านคือ

1. การจัดกิจกรรมนักเรียนได้แก่งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดองค์การนักเรียน การจัด
 กิจกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬาสันทนาการ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญ
 ประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมและบริการนักเรียน ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ
 และสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพแก้ปัญหาส่วนตัวและสังคม ตลอดจนสามารถ
 ดำรงชีวิตอยู่ในสถาบันได้อย่างสงบสุข งานในด้านนี้มีหลายประการ เช่น การบริการสุขภาพ

อนามัย บริการ แนะแนว การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การบริการอาหารกลางวัน การบริการหอพัก เป็นต้น

3. การควบคุมดูแลและปกครองนักเรียน ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับวินัย และการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีระเบียบ รู้จักเคารพกติกา ของสถาบัน อันจะส่งผลถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป

กล่าวโดยสรุป การกำหนดขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนนั้นมีขอบข่าย กว้างขวางมากมายเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประเภท และระดับของสถานศึกษา ตลอดจนเป้าหมาย ในการผลิตนักเรียนของสถานศึกษานั้น ๆ

7. ประโยชน์ของการบริหารกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

วัฒนา คันธะมาลย์ (2546 : 17) ได้ทำการวิจัยการบริหารงานฝ่ายปกครอง ของโรงเรียนมัธยมศึกษา และพบว่า งานกิจการนักเรียนมีประโยชน์หลายประการคือ

1. ช่วยประสานประโยชน์ระหว่างนักเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
2. ช่วยส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนอย่างทั่วถึง
3. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตร่วมกันในโรงเรียน และในชุมชนตามระบบ ประชาธิปไตย และปลูกฝังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรับผิดชอบในตัวของนักเรียน
4. ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของแต่ละคน
5. ช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดแคลนและขาดเรียน
6. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน
7. มีระบบในการบริหารงานและการแบ่งความรับผิดชอบในโรงเรียน

อย่างทั่วถึง

8. ส่งเสริมจรรยาบรรณทางอันดีงามในสังคมและเทอดทูนวัฒนธรรมอันดีงาม

ของชาติ

9. ส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม

10. กิจกรรมนักเรียนเป็นสื่อกลางทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

อภิชาติ บุญเพิ่ม (2547 : 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงานกิจกรรมนักเรียนว่ามีประโยชน์ทั้งตัวนักเรียน โรงเรียน และชุมชนอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ

1. ส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกันของนักเรียนตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปลูกฝังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความรับผิดชอบให้แก่นักเรียน

2. ส่งเสริมความถนัด และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยเฉพาะด้านกิจกรรมนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีความถนัดและความสามารถพิเศษ ได้มีโอกาสแสดงออกมาได้เป็นอย่างดี

3. ช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาให้นักเรียนให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และสนับสนุนให้นักเรียนได้รับความสะดวกด้านต่าง ๆ เพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ในสถาบันได้อย่างมีความสุข และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยอาศัยงานกิจกรรมนักเรียนเป็นสื่อ ทั้งนี้เพราะงานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มีบุคลากรเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งบุคคลภายในและภายนอกโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป งานกิจกรรมนักเรียนเป็นภารกิจที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมการดำรงชีวิตร่วมกันของนักเรียนตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของแต่ละคน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน พัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม

8. บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน

8.1 บทบาทของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน

การที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการริเริ่มหรือส่งเสริมให้มี

การเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งเป็นผู้ริเริ่ม และผู้ให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรู้ความสามารถตลอดจนเข้าใจในหลัก และกระบวนการบริหารงานและสามารถแปลความหมายออกมาในรูปของพฤติกรรมได้

ในการบริหาร โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนผู้เดียวไม่สามารถจะปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดีได้ จำเป็นจะต้องอาศัยบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี เป็นผู้ประสานงานและลงมือปฏิบัติงานด้วย เพื่อให้เกิดความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นเพียงผู้ควบคุมดูแลกระตุ้นเตือน ประสานงานให้การดำเนินงานไปตามแผนที่วางร่วมกันไว้ เช่น งานกิจกรรมนักเรียนซึ่งเป็นงานในหน้าที่ผู้บริหารที่มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารอาจจะแบ่งภาระ จุดมุ่งหมาย ให้ผู้ช่วยผู้บริหารรับผิดชอบแทนหรือมอบให้ครูคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนที่เขามีความรู้ สามารถรับผิดชอบดำเนินการแทนก็ย่อมทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีนักเรียนมาก ยิ่งมีความจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถจากหลายฝ่ายมาร่วมดำเนินการ ฉะนั้นผู้บริหารที่ดีจะต้องรู้จักแบ่งงาน แบ่งเวลา แบ่งเวรทำงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน แน่นนอน เหมาะกับความรู้ความสามารถของเขามีอยู่ จึงจะได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ

ในด้านหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อกิจการนักเรียนนี้ พรชูลี อาชวอรุง (2546 : 69) เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การวางแผนนโยบาย
2. การแปลความหมายของนโยบาย
3. การบริหารนโยบาย
4. การเลือกบุคลากร
5. การแนะนำให้งานแก่บุคลากร
6. การประชุมปฏิบัติการเพื่อเสริมทักษะและความรู้
7. การจัดงาน
8. การประเมินผล
9. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยของวิภา สกุลเอี่ยมไพบูลย์ (2538 : 4) พบว่า ในระยะแรกผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจในการหน้าที่ด้านกิจการนักเรียนมากนัก แต่เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กค่อย ๆ ปรากฏให้เห็นมากขึ้นเช่น ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาการปรับตัว ปัญหาด้านสุขภาพกายและใจ ฯลฯ ประกอบกับความรู้นี้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น เช่น ความรู้ที่ว่าการพัฒนาเด็กต้องมีพัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน นอกจากนี้สภาพสังคมก็ได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ สังคมมีความเป็นประชาธิปไตยสูงขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ปัญหาคนว่างงาน ปัญหา วัยรุ่นติดยาเสพติด ตลอดจนปัญหาด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนและปัญหาอื่น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้กลับมาให้ความสนใจต่องานด้านกิจการนักเรียนมากขึ้น

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารนักเรียนในโรงเรียน นอกจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนแล้วผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนก็รับผิดชอบงานตามที่ได้รับมอบหมายซึ่งโดยปกติจะครอบคลุมถึงงานอย่างน้อย 3 ประเภทคือ งานกิจการนักเรียน งานปกครอง และ วินัย ศาสตร์และการบริการนักเรียน โดยจัดแบ่งเป็นฝ่ายและมีหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบ ผู้ช่วยผู้บริหารจะทำหน้าที่ประสานงานอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ก็มีหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบงานในฝ่ายของตนโดย จัดหาครู อาจารย์ที่มีความสามารถและมีความสนใจในงานฝ่ายต่าง ๆ มาเป็นคณะทำงานโดยหัวหน้าฝ่ายจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ อยู่เสมอ

8.2 บทบาทของผู้ปกครองนักเรียน

จากผลการวิจัยของวิภา สกุลเอี่ยมไพบูลย์ (2538 : 4) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของงานกิจการนักเรียนส่วนหนึ่งก็คือ ความร่วมมือของผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผลการศึกษาของเด็กในปกครอง เพราะหากผู้ปกครองเชื่อมั่น ศรัทธาและยอมรับในตัวครู ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นแล้ว ก็ย่อมจะทำให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนและเอาใจใส่การเรียนการสอนของเด็กมากยิ่งขึ้น ดังนั้นโรงเรียนต่าง ๆ จึงมีความพยายามที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อผู้ปกครองหรือ ต่อชุมชนใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเอกชนซึ่งต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าวเป็นพิเศษ โรงเรียนใดที่ให้ความสำคัญต่อสัมพันธ์ภาพระหว่างในโรงเรียนกับ

ผู้ปกครองมาก โรงเรียนนั้นก็ประสบความสำเร็จมาก ตรงกันข้ามโรงเรียนใดที่ไม่ประสบความสำเร็จ หรือกำลังอยู่ในภาวะที่ไม่มั่นคง มักจะเป็นโรงเรียนที่ไม่ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โรงเรียนและผู้ปกครองควรสนับสนุนบทบาทหน้าที่ซึ่งกันและกัน โดยผู้ปกครองจะต้องยอมรับ และร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และในเวลาเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องยอมรับสิทธิของผู้ปกครองในการให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษา และเป้าหมายในอนาคตของเด็กในปกครอง ซึ่งหากเป็นเช่นนี้แล้วผลดีทุกประการ ก็จะตกอยู่กับตัวเด็กนั่นเอง

สรุป

งานบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน และเกี่ยวข้องกับนักเรียนตั้งแต่นักเรียนเริ่มเข้าสู่โรงเรียนออกไป หรือบางโรงเรียนกิจการด้านนี้อาจจะเริ่มต้นและสิ้นสุดก่อนหลังเวลาดังกล่าวเล็กน้อย งานบริหารกิจการ นักเรียนเป็นงานที่มุ่งช่วยสร้างคุณสมบัติสำคัญที่มุ่งหวังให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี มีวินัยในตนเอง ให้แต่ละคนมีความก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

งานบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานด้านหนึ่งในหกด้านของโรงเรียน เป็นงานที่สำคัญในระดับการบริหาร ซึ่งโดยปกติผู้บริหารสถานศึกษาจะรับผิดชอบในนโยบายทั่วไป และ มอบหมายงานด้านกิจการนักเรียนให้ผู้ช่วยคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารกิจการนักเรียนต้องคำนึงถึงปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารปรัชญาดังกล่าวนี้แนวปฏิบัติที่แตกต่างกันออกไป บางปรัชญาเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับวัฒนธรรม มีความเชื่อว่าสังคมก่อให้เกิดผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็ก แต่อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปปรัชญาการบริหารกิจการนักเรียนนั้น จะมุ่งส่งเสริมความสามารถ ความสนใจ และความต้องการของเด็กที่ควรจะเป็น

ในด้านบทบาทของผู้บริหารกิจการนักเรียนนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มเข้าใจในหลักการและกระบวนการบริหาร มีความสามารถในการประสานงานกับทุกคนทุกฝ่ายได้รู้จักแบ่งงาน แบ่งเวลา และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้แก่แต่ละฝ่ายได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ในกิจการนักเรียนไม่น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ

บริบทโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ

ประวัติโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ

โรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการก่อตั้งเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2511 สังกัด กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2511 ปี พ.ศ. 2519 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยุบโรงเรียนพัยคณภูมิพิสัย สังกัดกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา ร่วมกับโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ ปี พ.ศ. 2521 โรงเรียนได้รับอนุมัติให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี พ.ศ. 2531 โรงเรียนได้รับอนุมัติ ตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาให้เป็นผู้อำนวยการระดับ 8 และผู้ช่วยผู้อำนวยการระดับ 7 ปัจจุบัน นายประสิทธิ์ เจริญผล โยธิน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน ครู 78 คน นักการ 13 คน พนักงานราชการ 9 คน อัตราจ้าง 13 คน นักเรียน 2,620 คน อาคารเรียน 4 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง โรงฝึกงาน 5 หลัง ห้องสมุด 1 ห้อง ห้องพยาบาล 1 ห้อง

เนื้อที่ทั้งหมดของโรงเรียน มี 115 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา โดยที่ดินของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 แปลง แปลงที่ 1 อยู่ติดถนนสุวรรณวงษ์ เนื้อที่ 37 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา เป็นที่ตั้ง อาคารเรียนปัจจุบัน แปลงที่ 2 อยู่ติดถนนสายบ้านสีเหลี่ยม - พัยคณ เนื้อที่ 77 ไร่ 2 งาน 92 ตารางวา เป็นที่ตั้งบ้านพักครูและสนามกีฬา

เขตบริการของโรงเรียนที่มี จาก โรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอพัยคณภูมิพิสัย รวม 44 โรงเรียน

อักษรย่อ พ.ว.

สัญลักษณ์

สีประจำโรงเรียน เหลือง - ดำ

คติพจน์ คิดดี พุคดี ทำดี รักดี

คำขวัญ รักเรียนรู้ รักความดี รักสามัคคี รักเพื่อนมนุษย์

วิสัยทัศน์

“โรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ เชี่ยวชาญเทคโนโลยี ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง เคียงคู่ระบบประกัน ผู้การกระจายอำนาจบริหาร”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในทุกด้าน หลักสูตรประสบการณ์การเรียนรู้
สู่ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย
ยึดมั่นในแนวทางตามวิถีวัฒนธรรมไทย
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพ ร่างกายควบคู่กับทางด้านจิตใจมีสุขนิสัยใน
การดูแลพึ่งพาตนเองให้ปลอดภัยจากอบายมุข และสิ่งเสพติดมีสุนทรียภาพด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา
4. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนให้เพียงพอจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
สำหรับการค้นคว้าจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมมือกับชุมชนในการจัด
แหล่งเรียนรู้วิทยากรท้องถิ่นภายนอกโรงเรียน
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพเน้นการมีส่วนร่วมกำกับติดตามตรวจสอบ
การทำงานอย่างเป็นระบบควบคู่กับการอบรมพัฒนาบุคลากรเพิ่มขวัญกำลังใจให้สวัสดิการและจัด
สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานส่งเสริมด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่
ทันสมัย
2. เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม ตามวิถี
วัฒนธรรมไทย
3. เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพจิต สุขภาพกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสุขนิสัยปลอดภัย
จากอบายมุข และสิ่งเสพติด มีสุนทรียภาพทางศิลปะ ดนตรี และกีฬา
4. เพื่อให้มีแหล่งเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอกับการค้นคว้า
ของนักเรียนมีบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. เพื่อให้มีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพส่งผลให้ครูอาจารย์สามารถพัฒนาการ
จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

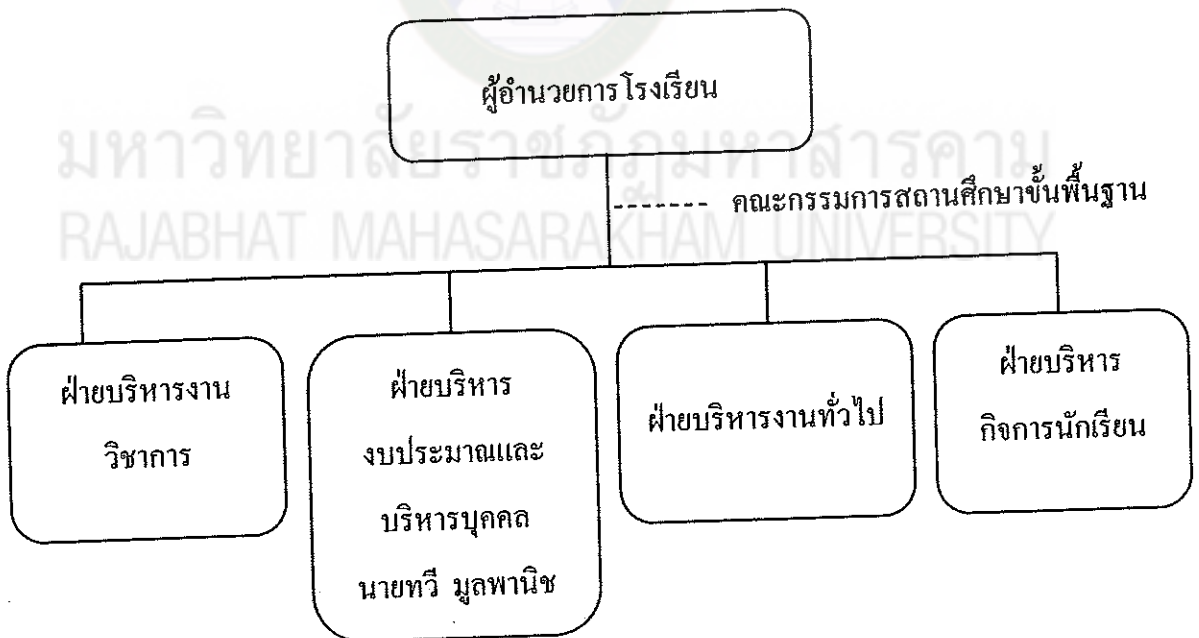
ยุทธศาสตร์

1. การสร้างโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. การอนุรักษ์สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม
3. การบริการทางการแพทย์และความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
4. การขยายบริการทางการศึกษาและเพิ่มคุณภาพสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ให้เท่าเทียมกัน

5. การฝึกทักษะด้านอาชีพเพื่อแก้ปัญหาความยากจน
6. การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน โดยใช้ความรู้เป็นฐาน
7. การผลิตและพัฒนาบุคลากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบ โลจิสติกส์
8. การพัฒนานโยบายด้านการศึกษา
9. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของรัฐ

โครงสร้างการบริหารงาน

ภาพที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนพศัณภูมิวิทยาการ

การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ

โรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ การบริหารงานฝ่ายบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. งานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน
3. งานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต
4. งานเครือข่ายผู้ปกครองและงานประสานงานผู้ปกครอง
5. งานสารวัตรนักเรียน
6. ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
7. งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม
8. งานประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. งานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 1 - 8) ได้ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือไว้ว่า การดูแลช่วยเหลือ การส่งเสริม การป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 ก : 1) ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ครู-อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดมาตรการ

สนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา และ การคุ้มครองเด็ก เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง และมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาให้มีคุณธรรม จริยธรรมและ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษาในสถานศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีหลักฐาน การทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ มีครูประจำชั้น/อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการ ดำเนินงาน และมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็น การดำเนินงานร่วมกันของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต เพื่อ ร่วมกันวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

2547 ก : 3)

1. ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม
 2. วางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนจะมีครู-อาจารย์อย่างน้อยหนึ่ง คน ที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
 3. สนับสนุนให้ครู-อาจารย์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน โรงเรียนและชุมชนเชื่อมประสานและร่วมกันเป็นเครือข่าย ในการเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 4. ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญการในสาขาต่างๆ เพื่อให้ มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ
- ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะประสบความสำเร็จได้ ผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินงานต้องมีความเชื่อดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 3)

1. นักเรียนทุกคนต้องการความรัก ความเข้าใจ การให้อภัย การให้โอกาส อยากรับเป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุข

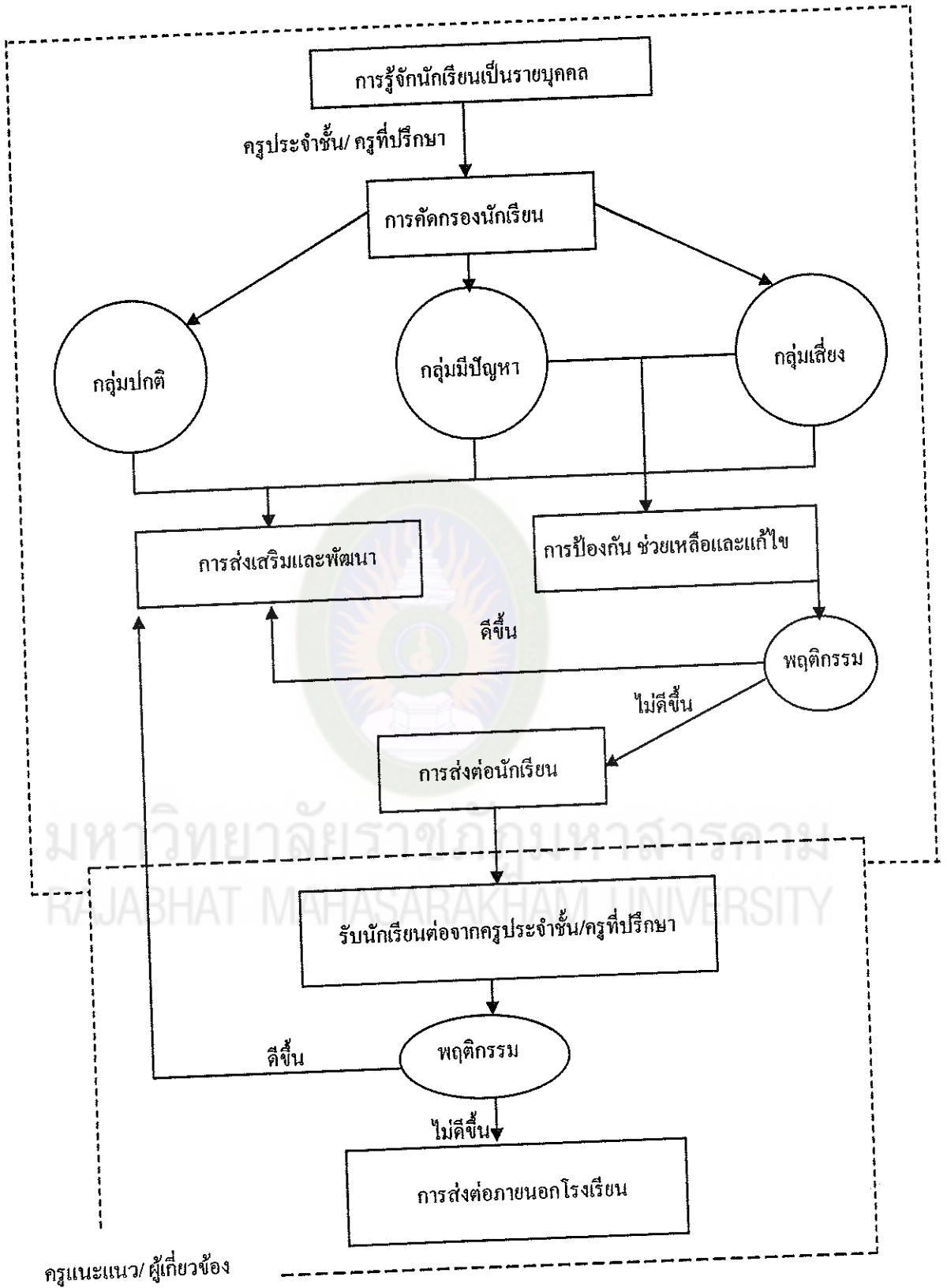
2. นักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน

3. ความสำเร็จของงานต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมกระทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จะต้องเป็นความร่วมมือกันในการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีบุคลากรหลักในการดำเนินงาน คือ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา โดยมีภารกิจที่เป็นหัวใจของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรม คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 6)

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
5. การส่งต่อนักเรียน

ภาพที่ 3 กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือ เทคนิคต่างๆ เพื่อประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสามารถนำไปวางแผนให้ การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีขั้นตอนการปฏิบัติที่สถานศึกษาจะต้อง ดำเนินการ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2547 ข : 53)

1. จัดครูที่ปรึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน

ครู : นักเรียน คือ 1 : 20-25 คน

2. ทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็น

รายบุคคล

3. ทีมประสานอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในกรณีที่ยัง

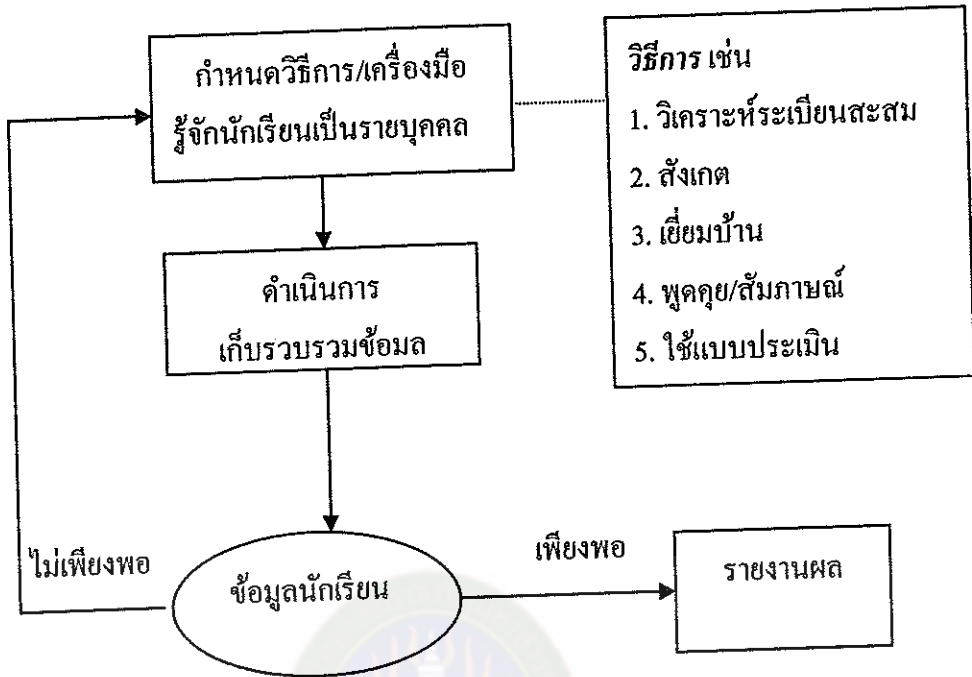
ไม่เคยเข้ารับการอบรม

4. ครูที่ปรึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลรายบุคคลของนักเรียน

5. หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อ การนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียน ให้ดำเนินการสรุปรายงานผลไปตามลำดับ หากข้อมูลไม่ ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรอง ให้ทบทวนและปรับวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพิ่มเติม

ซึ่งสรุปเป็นขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ดังนี้

(กรมสุขภาพจิต. 2547 ก : 5)

ภาพที่ 4 การดำเนินงานรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 80 ของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนในสัดส่วน

ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 – 25 คน

2. นักเรียนทุกคนได้รับการประมวลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3. ร้อยละ 80 ของนักเรียน มีข้อมูลประมวลผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาต้องมีข้อมูลพื้นฐานที่ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการคัดกรองนักเรียนต่อไป ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบและรวบรวมไว้ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 37)

1. ด้านความสามารถ

1.1 ความสามารถด้านการเรียนรู้

1.2 ความสามารถพิเศษ/อัจฉริยะ

2. ด้านสุขภาพ
 - 2.1 ร่างกาย / ความพิการ
 - 2.2 จิตใจ / พฤติกรรม
3. ด้านครอบครัว
 - 3.1 เศรษฐกิจ
 - 3.2 การคุ้มครองสวัสดิภาพ
4. ด้านสารเสพติด
5. ด้านความปลอดภัย
6. พฤติกรรมทางเพศ
7. ด้านอื่นๆ ที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน

วิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ครอบคลุมทุกด้านนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546 : 38)

1. การสังเกต

- 1.1 พฤติกรรมการแสดงออก
- 1.2 พฤติกรรมการทำงาน

2. การสัมภาษณ์

2.1 ผู้เกี่ยวข้อง

2.1.1 ภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูประจำชั้น / ครูที่ปรึกษา ครูวิชาการ เพื่อนครู และเพื่อนนักเรียน

2.1.2 ภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กนักเรียน ญาติที่ใกล้ชิด เพื่อนบ้าน

2.2 ตัวนักเรียน

3. การเยี่ยมบ้าน เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานอื่นๆเกี่ยวกับนักเรียน เช่น

3.1 สภาพเศรษฐกิจ/สังคม

3.2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

3.3 ทักษะ/ค่านิยมของคนในครอบครัว

4. การศึกษาข้อมูล

4.1 ผลงานของนักเรียน

4.1.1 อัดซีวีประวัติ

4.1.2 บันทึกรายวัน

4.1.3 สมุดทำงาน/แบบฝึกหัด

4.1.4 งานฝีมือ/สิ่งประดิษฐ์

4.1.5 โครงงาน

4.2 เอกสาร/หลักฐานอื่นๆ

4.2.1 ระเบียบสะสม

4.2.2 การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี

4.2.3 บันทึกรายวัน

4.2.4 บันทึกการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ฯลฯ

5. การทดสอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถทางการเรียน
วัดความถนัด/ความสนใจ วัดทักษะความสามารถด้านต่างๆ ตลอดจนประเมินเพื่อคัดแยกนักเรียน
ประกอบด้วย

5.1 แบบทดสอบที่สถานศึกษาสร้างขึ้นเอง

5.2 แบบทดสอบระดับชาติ

5.3 แบบทดสอบมาตรฐาน 28

2. การคัดกรองนักเรียน

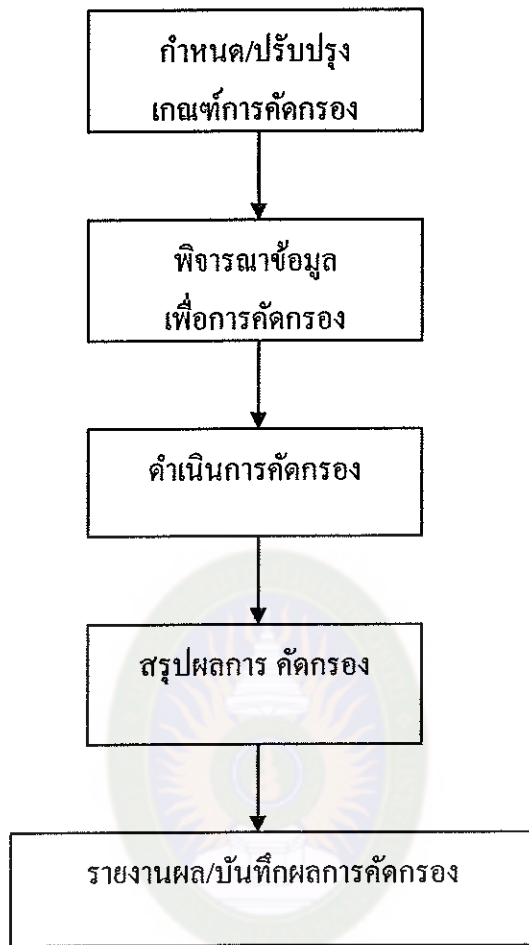
การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 – 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยพิจารณาการจัดกลุ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสถานศึกษาควรจัดทำเกณฑ์การคัดกรองเอง เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันของสถานศึกษา (กรมสุขภาพจิต. 2546 ก : 35)

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การคัดกรองนักเรียน โดยการจัดแบ่งตามพฤติกรรมที่ได้จากการศึกษา และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2547 ข : 67)

1. ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประชุมครู เพื่อร่วมกันกำหนด/ปรับปรุง/พัฒนาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนของแต่ละโรงเรียนหรือในแต่ละพื้นที่
2. ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณาคัดเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการคัดกรองนักเรียน
3. ทีมประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอบรมแนวทางการคัดกรองนักเรียนให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ในกรณีที่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษายังไม่เคยผ่านการอบรม
4. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาคำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยใช้แบบบันทึกคัดกรองรายบุคคล
5. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาสรุปผลจากแบบคัดกรองนักเรียน โดยแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 5.1 กลุ่มปกติ
 - 5.2 กลุ่มเสี่ยง
 - 5.3 กลุ่มมีปัญหา
6. ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษารายงานผลการคัดกรองนักเรียน
7. นำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาและดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 5 การดำเนินงานการคัดกรองนักเรียน

ซึ่งสามารถสรุปกระบวนการในการคัดกรองนักเรียน ได้ดังนี้

(กรมสุขภาพจิต. 2547 ข : 66)

ผลจากการคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 43-44)

1. กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2. กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปในทางลบ

3. กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

จากการคัดกรองนักเรียนจะพบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ค : 66)

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย
5. เด็กที่ปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กออทิสติก
7. เด็กอัจฉริยะ

ในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน ให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งให้มีการกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไรจึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และที่สำคัญอย่าให้นักเรียนรู้ว่าตนเองจัดอยู่ในกลุ่มใด ให้ถือว่าผลการคัดกรองนักเรียนต้องเป็นความลับของสถานศึกษาให้นักเรียนรู้ไม่ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 43)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรอง
2. มีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. รายงานผลการคัดกรองนักเรียนเป็นรายห้อง
5. สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นรายห้องสำหรับครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา
6. สรุปผลการคัดกรองข้อมูลนักเรียนเป็นระดับชั้นสำหรับสถานศึกษา

แนวทางการคัดกรองนักเรียน

การดำเนินงานคัดกรองนักเรียนรายบุคคลมีประเด็นที่ควรพิจารณาและเครื่องมือหรือแหล่งข้อมูลประกอบตามตัวอย่าง ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ข : 44)

ตารางที่ 1 การคัดกรองนักเรียน

ข้อมูลนักเรียน	ข้อมูลพื้นฐาน	เครื่องมือ/แหล่งข้อมูล
การคัดกรองนักเรียน 1. เด็กกลุ่มปกติ 2. เด็กกลุ่มเสี่ยง 3. เด็กมีปัญหา	ข้อมูลการศึกษานักเรียน เป็นรายบุคคล	1. เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 2. แบบบันทึกการคัดกรอง 3. แบบสรุปผลการคัดกรอง

งานเครือข่ายผู้ปกครองและงานประสานงานผู้ปกครอง

(โรงเรียนพณิชยการวิฑูรวิทยาคาร. 2552 ก : 1-4)

เครือข่ายผู้ปกครอง หมายความว่า การรวมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนพณิชยการวิฑูรวิทยาคาร เพื่อร่วมมือกับโรงเรียนในการประกอบกิจกรรมด้านการพิจารณาการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียน

ผู้ปกครอง หมายความว่า บิดา มารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และหมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือนักเรียนอยู่รับใช้การงาน

วัตถุประสงค์ของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

1. เพื่อการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง พ่อ แม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน
2. เพื่อให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ให้เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์และแนวคิดระหว่างผู้ปกครองครูและนักเรียนในโรงเรียน

4. เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดความรู้เป็นสภการณสำหรับนักเรียน สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม ประเพณี และการละเว้นอบายมุขทั้งปวง

5. เพื่อส่งเสริมความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตลอดถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดลอม

6. เพื่อให้มีการติดต่อ สื่อสารระหว่างโรงเรียนกับพ่อ แม่ ผู้ปกครองรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

1. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ประกอบด้วย เครือข่ายระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน และระดับ โรงเรียน

1.1 คณะกรรมการระดับห้องเรียนมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน ประกอบด้วย ประธาน . รองประธาน. เลขานุการ . นายทะเบียนและประชาสัมพันธ์ โดยการคัดเลือกจาก ผู้ปกครองของแต่ละห้องเรียนและให้ผู้ปกครองแต่ละคนมีสิทธิเป็นกรรมการเพียง 1 ห้อง และ 1 ตำแหน่งเท่านั้น

1.2 คณะกรรมการระดับชั้นเรียนมีจำนวน ไม่น้อยกว่า 5 คน ประกอบด้วย ประธาน . รองประธาน. เลขานุการ . นายทะเบียนและประชาสัมพันธ์ โดยการคัดเลือกจาก คณะกรรมการระดับห้องเรียนของชั้นเรียนนั้น ๆ ห้องละ 3 คน ประกอบด้วย ประธาน. รองประธาน และเลขานุการของคณะกรรมการระดับห้องเรียน หากระดับชั้นเรียนใดมีนักเรียน เพียง 1 ห้องเรียน ให้คณะกรรมการระดับห้องเรียนปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการระดับชั้นเรียน ของชั้นเรียนนั้น ๆ

1.3 คณะกรรมการระดับโรงเรียน ประกอบด้วย ประธาน .รองประธาน . เลขานุการ . นายทะเบียน .ประชาสัมพันธ์. เกร็ดญุก . ปฏิคม. ตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม และกรรมการที่เหลือเป็นกรรมการกลาง คณะกรรมการมาจากประธานและเลขานุการของ คณะกรรมการระดับห้องเรียน และตัวแทนครู โดยตำแหน่งจากหัวหน้างานส่งเสริมกิจการนักเรียน หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้างานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน หัวหน้างานส่งเสริมประชาธิปไตย และหัวหน้างานประสานและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองเป็นเลขานุการ โดยประธานต้องเป็นผู้ปกครองนักเรียน

1.4 ประธานคณะกรรมการระดับ โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการบริหาร
โรงเรียน สามารถสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีความสมบัติเหมาะสมเป็นคณะกรรมการระดับ
โรงเรียนเพิ่มเติม โดยนำเสนอผู้บริหาร โรงเรียนพิจารณาแต่งตั้งต่อไป

1.5 กรณีที่คณะกรรมการของระดับชั้นใด ได้รับคัดเลือกเป็นประธาน
คณะกรรมการระดับ โรงเรียน ให้เลือกผู้แทนของระดับชั้นนั้น โดยคณะกรรมการระดับชั้นนั้น
เป็นผู้สรรหาขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่างลง

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

2.1 บรรลุนิติภาวะ และมีสถานภาพเป็นหรือเคยเป็นผู้ปกครองโดยชอบด้วย
กฎหมายของนักเรียนในปัจจุบันหรืออดีตของโรงเรียนพณิชยการวิเทศ

2.2 ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือ โรคที่สังคมรังเกียจ

2.3 ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

3. การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

3.1 ตาย

3.2 ลาออก

3.3 ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2

3.4 คณะกรรมการมีมติให้ออก

4. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

4.1 คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับมีวาระ 1 ปี ซึ่งถือวันส่งมอบงาน
คณะกรรมการเครือข่ายเป็นวันสิ้นสุดวาระการดำรงตำแหน่ง และเป็นวันเริ่มปฏิบัติหน้าที่ของ
คณะกรรมการเครือข่ายชุดใหม่ กรณีกรรมการพ้นจากตำแหน่งให้ดำเนินการเลือกตั้งหรือสรรหา
กรรมการในตำแหน่งที่ว่างภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นสภาพ โดยให้คณะกรรมการระดับของ
กรรมการที่ว่างเป็นผู้สรรหา

4.2 ให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน
ดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองชุดใหม่ ภายใน 30 วันและ
คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับ โรงเรียนดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งกรรมการ
เครือข่ายผู้ปกครองระดับ โรงเรียนชุดใหม่ ภายใน 45 วัน นับจากวันเปิดภาคเรียนแรก

4.3 ให้ผู้ที่ได้รับการเลือกเข้าดำรงตำแหน่งแทนตำแหน่งที่ว่างลงในวาระ
เท่าระยะเวลาของที่ตนแทน

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

1. ให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมของ โรงเรียน โดยผ่านความเห็นชอบจาก
ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. ส่งเสริมสนับสนุนร่วมสร้างสายใยเชื่อมสัมพันธ์อันดีระหว่างครู ผู้ปกครอง
และนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมของ โรงเรียน
3. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนตลอดจนการดูแลเรื่องระเบียบ
วินัยและพฤติกรรมของบุคลากรและนักเรียนของโรงเรียน
4. ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่
นักเรียนและโรงเรียน
5. จัดการประชุมคณะกรรมการและผู้ปกครองระดับห้องเรียนและระดับชั้น
ตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และประชุมคณะกรรมการระดับ โรงเรียน อย่างน้อย
ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
6. ให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องเรียนจัดทำทำเนียบนักเรียน
และผู้ปกครอง โดยละเอียด และส่งมอบสำเนาให้เลขานุการคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง
ในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน
7. คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในระดับ โรงเรียนจะต้องรวบรวมข้อมูล
และกิจกรรมของแต่ละระดับชั้นเพื่อกำหนดกรอบแผนงาน โครงการนำเสนอ โรงเรียนเพื่อ
ดำเนินการต่อไป
8. ให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองระดับ โรงเรียนจัดการประชุมใหญ่
คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับเพื่อติดตามประเมินผลกิจกรรมตามความเหมาะสม
อย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี
9. ให้คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองทุกระดับ ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
ตามที่โรงเรียนขอความร่วมมือ โดยยึดแนวปฏิบัติของโรงเรียนเป็นหลัก

ให้โรงเรียนแต่งตั้งครู – อาจารย์เป็นผู้ประสานงานกับคณะกรรมการเครือข่าย
ผู้ปกครองในทุกระดับ

2. งานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน

ตารางที่ 2 แสดงการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนที่มีคุณลักษณะไม่พึงประสงค์

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดคุณภาพ	มาตรการ
1.นักเรียนมีระเบียบวินัย	<p>1.1 ทรงผมถูกต้องตาม กฎระเบียบของโรงเรียน ถูกตัดเดือนไม่เกิน 1 ครั้ง / ภาคเรียน</p> <p>1.2 การแต่งกายถูกต้องตาม กฎระเบียบของโรงเรียน ถูก ตัดเดือนไม่เกิน 1 ครั้ง / ภาค เรียน</p> <p>1.3 ความประพฤติเรียบร้อย ไม่ทำผิด เรื่อง การเล่นการ พนันการทะเลาะวิวาทและ เรื่องสู้อาว</p>	<p>1.1.1 ครูที่ปรึกษาส่งรายงาน การตรวจพบ การแต่งกาย. ความประพฤติหัวหน้า ระดับชั้นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <p>1.1.2 หัวหน้าระดับติดตาม ผลและแก้ไข</p> <p>1.1.3 หัวหน้าระดับตรวจพบ การแต่งกาย.ความประพฤติ เดือนละ 1 ครั้ง และรายงาน ต่อหัวหน้าส่งเสริมกิจการ นักเรียน</p> <p>1.1.4 หัวหน้ากิจการนักเรียน ดำเนินการแก้ไขนักเรียนที่มี ปัญหา</p>

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดคุณภาพ	มาตรการ
2. นักเรียนมีนิสัยประหยัดและออม	2.1 นักเรียนเป็นสมาชิกสหกรณ์โรงเรียนทุกคน 2.2 นักเรียนร้อยละ 90 มีบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือ กองทุนหมู่บ้านและมียอดเงินฝากเพิ่มขึ้น 2.3 นักเรียนทุกคนจัดทำสมุดบัญชีรับ – จ่ายประจำวัน	2.1.1 นักเรียนทุกคนมีหุ้นอยู่ในสหกรณ์โรงเรียนอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น 2.2.1 ครูที่ปรึกษาตรวจสอบบัญชีเงินฝากเดือนละ 1 ครั้ง 2.2.2 ครูที่ปรึกษาสรุปรายงานผลเมื่อสิ้นภาคเรียน 2.3.1 ครูที่ปรึกษาตรวจสอบบัญชีรับ – จ่ายสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
3. นักเรียนมีรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	3.1 นักเรียนทุกคนมาโรงเรียนทันเวลาและร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงทุกวัน	3.1.1 ครูที่ปรึกษาสำรวจและส่งรายงานการทำกิจกรรมหน้าเสาธงทุกวัน 3.1.2 หัวหน้าเวรประจำวันสรุปข้อมูลนักเรียนมาสายส่งหัวหน้าส่งเสริมกิจการนักเรียนทุกวัน 3.1.3 ฝ่ายส่งเสริมกิจการนักเรียนรวบรวมข้อมูลและดำเนินการกับนักเรียนที่มาสายและไม่ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงเกิน 3 ครั้ง

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดคุณภาพ	มาตรการ
3. นักเรียนมีรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม	3.2 ปฏิบัติหน้าที่ในเขตพัฒนาและทำความสะอาดห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	3.2.1 ครูที่ปรึกษารายงานผลการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนเดือนละ 1 ครั้ง 3.2.2 ฝ่ายส่งเสริมกิจการนักเรียนรวบรวมข้อมูลและนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่เกิน 3 ครั้ง
	3.3 นักเรียนเข้าห้องเรียนสายไม่เกิน 3 ครั้งต่อรายวิชา และไม่หนีเรียน	3.3.1 ครูประจำวิชาส่งรายงานนักเรียนที่เข้าห้องเรียนสายเกิน 3 ครั้งและหนีเรียน 3.3.2 หัวหน้าระดับชั้นดำเนินการแก้ไขและรายงานผลต่อฝ่ายส่งเสริมกิจการนักเรียน
	3.4 นักเรียนส่งงานทุกชั้นที่ครูประจำวิชามอบหมาย	3.4.1 ครูประจำวิชาแจ้งมาที่ปรึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อนักไม่ส่งงาน 3.4.2 ครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษาดำเนินการแก้ไขและรายงานต่อฝ่ายวิชาการในกรณีไม่ส่งงาน

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดคุณภาพ	มาตรการ
4. นักเรียนเน้นบุคคลแห่งการเรียนรู้	<p>4.1 นักเรียนใฝ่รู้และศึกษาค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยนักเรียนทุกคนมีบันทึกการอ่านอย่างน้อย 1 เล่ม / ภาคเรียน</p> <p>4.2 นักเรียนทุกคนต้องเรียนมีการจัดป้ายนิเทศเดือนละ 1 ครั้ง และมีมุมหนังสือประจำห้องเรียน</p> <p>4.3 นักเรียนเข้าใช้บริการห้องสมุดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง</p>	<p>4.1.1 ครูที่ปรึกษาตรวจบันทึกการอ่านของนักเรียนทุกสัปดาห์และรายงานสรุปยอดฝ่ายวิชาการเมื่อสิ้นภาคเรียน</p> <p>4.1.2 ฝ่ายวิชาการจัดทำข้อมูลสารสนเทศโครงการรักการอ่าน</p> <p>4.1.3. มอบรางวัลแก่นักเรียนที่ผลงานดีเด่น</p> <p>4.2.1 ครูที่ปรึกษารายงานการจัดป้ายนิเทศประจำห้องเรียนต่อฝ่ายวิชาการ</p> <p>4.2.2 ฝ่ายวิชาการสรุปรายงานผลต่อโรงเรียน</p> <p>4.3.1 เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเก็บรวบรวมสถิติการใช้บริการห้อง</p> <p>4.3.2 รายงานผลการใช้บริการต่อฝ่ายวิชาการ</p>

มาตรฐาน	ตัวชี้วัดคุณภาพ	มาตรการ
<p>5. การมีรูปภาพพลาณามัย สมบูรณ์ปราศจากสิ่งเสพติด</p>	<p>5.1 นักเรียนร้อยละ 90 มี น้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ มาตรฐาน</p> <p>5.2 นักเรียนทุกคนได้ออก กำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง</p> <p>5.3 นักเรียนร้อยละ 95 ปลอดภัย จากสิ่งเสพติดทุกชนิด</p>	<p>5.1.1 ครูพลาณามัยเก็บข้อมูล นักเรียนทุกคน</p> <p>5.1.2 ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่เน้น ไปตามเกณฑ์</p> <p>5.2.1 จัดกิจกรรมออกกำลังกาย ตอนเช้าอย่างน้อย 1 ครั้ง / สัปดาห์</p> <p>5.2.2 จัดอุปกรณ์การออก กำลังกายของนักเรียน อย่างหลากหลาย</p> <p>5.3.1 ฝ่ายส่งเสริมกิจการ นักเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์ ไม่ให้นักเรียนยุ่งเกี่ยว สิ่งเสพติดอย่างน้อย 4 กิจกรรม / ภาคเรียน</p> <p>5.3.2 ครูที่ปรึกษาติดตาม ความประพฤตินักเรียน กลุ่มเสี่ยง</p> <p>5.3.3 ครูที่ปรึกษาสรุป รายงานผลต่อฝ่ายส่งเสริม กิจการนักเรียนเมื่อสิ้น ภาคเรียน</p>

3. งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

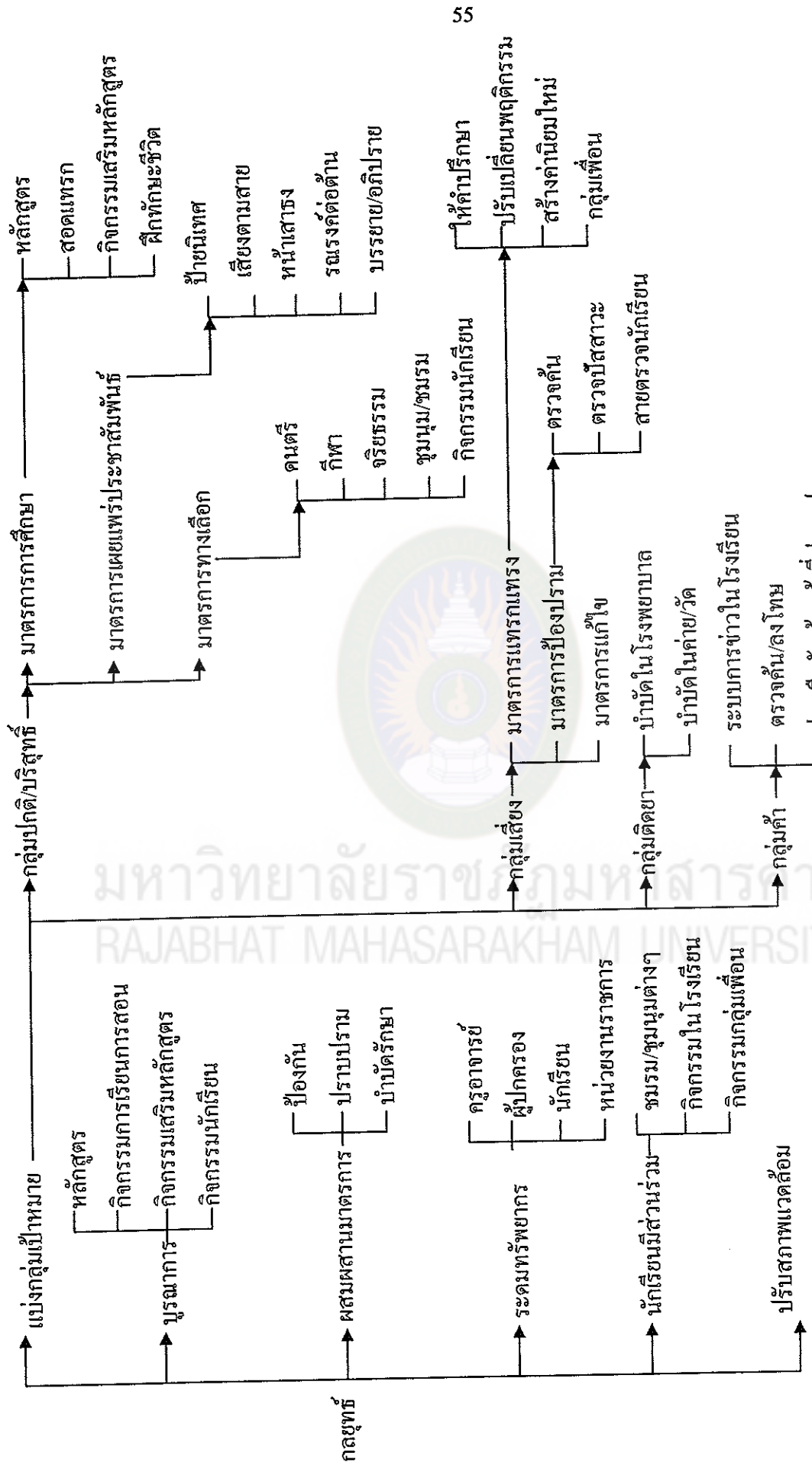
พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีการรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือโดยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น

1. ผู้ที่เสพยาต้องเพิ่มขนาดของการเสพมากขึ้นเป็นลำดับ
2. ผู้ที่เสพยาจะเกิดอาการอนา เมื่อหยุดใช้ยา หรือขาดยา
3. ผู้ที่เสพยาจะเกิดความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
4. ผู้ที่เสพยาจะมีสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมลง

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนพัยคณภูมิวิทยาการ สามารถแสดงได้ตาม ภาพที่ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 6 การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

4. งานเครือข่ายผู้ปกครองและงานประสานผู้ปกครอง

4.1 คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

ตามระเบียบกรมสามัญศึกษา ว่าด้วยคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง พุทธศักราช 2546 คำว่า “เครือข่าย” (Network) หมายความว่า การเข้ามามีบทบาทในฐานะการสร้างความร่วมมือ แนวนร่วม และหรือ การมีส่วนร่วม เพื่อที่จะให้เกิดกลไกความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา

4.2 วัตถุประสงค์ของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

4.2.1 เพื่อการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและสถานศึกษา

4.2.2 เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรม

ผู้เรียน

4.2.3 ให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวคิดระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียนในสถานศึกษา

4.2.4 เป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้เป็นประสบการณ์ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณี และละเว้นอบายมุขทั้งปวง กับเพื่อส่งเสริมความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

4.2.5 เพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4.3 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง

4.3.1 ร่วมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากผู้บริหารสถานศึกษา

4.3.2 ร่วมสร้างสายใยเชื่อมสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูและผู้ปกครอง

4.3.3 สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.3.4 ให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะต่อสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์

แก่นักเรียนและสถานศึกษา

4.3.5 จัดการประชุมคณะกรรมการและผู้ปกครองในห้องเรียนตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

5. งานสารวัตรนักเรียน (โรงเรียนพณิชยการมิถุนาลัย. 2549 : 1-6)

สารวัตรนักเรียน หมายความว่ารวมถึง นักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่คอยสอดส่องดูแล
ความประพฤติ และความสงบเรียบร้อยภายในโรงเรียน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. สารวัตรนักเรียนมีหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ใน
ระเบียบวินัยของโรงเรียน

2. สารวัตรนักเรียนมีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในบริเวณ โรงเรียน
ทั้งช่วงเวลาปกติ และช่วงเวลาที่มิกิจกรรมของโรงเรียน

3. เมื่อสารวัตรนักเรียนพบนักเรียนกระทำความผิด ให้สารวัตรนักเรียน
สังเกตการณ์ หรือตรวจค้นหาหลักฐาน แล้วแจ้งฝ่ายปกครองพร้อมมอบหลักฐานให้ฝ่ายปกครอง
โดยเร็วที่สุด

4. ในกรณีเหตุการณ์ความไม่สงบไม่รุนแรง ให้สารวัตรนักเรียนแก้ไขสถานการณ์
เท่าที่ตนเองกระทำได้ หรือสามารถตามสารวัตรนักเรียนคนอื่นๆ มาช่วยเหลือตามความจำเป็นได้

5. ในกรณีเหตุการณ์ความไม่สงบถึงขั้นรุนแรง ให้สารวัตรนักเรียนสังเกตการณ์
หรือค้นหาหลักฐานเท่าที่ทำได้ แล้วรีบแจ้งฝ่ายปกครองพร้อมมอบหลักฐานให้ฝ่ายปกครอง
ทันที

6. หากสารวัตรนักเรียนถูกทำร้ายร่างกายก่อน ให้สารวัตรนักเรียนสามารถป้องกัน
ตนเองได้ แต่ต้องไม่เป็นการโต้ตอบอีกฝ่ายให้บาดเจ็บ

7. ให้สารวัตรนักเรียนบันทึกเหตุการณ์และผลการปฏิบัติงานทุกครั้งที่มีการปฏิบัติ
งาน

6. งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ความหมายประชาธิปไตย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546 : 656) ได้นิยาม
ความหมายของประชาธิปไตยไว้ว่า เป็นระบอบการปกครองที่ล้อมติปวงชนเป็นใหญ่ หรือการถือ
เสียงข้างมากเป็นใหญ่

อมร รักษาสัตย์ และคนอื่นๆ (2543 : 13) กล่าวว่า คำว่า “ประชาธิปไตย (Democracy)” ซึ่งมาจากคำในภาษาไทยว่า “ประชา + ธิปไตย” มาจากคำกรีกว่า Democratia และมาจากภาษาอังกฤษว่า “Demos” แปลว่า “ประชาชน” กับ “Cratos” ซึ่งแปลว่า “การปกครอง”

ทศนา แจมณี (2543 : 286) ได้บอกถึงคุณลักษณะของนักประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. เคารพในความเป็นบุคคล
2. ให้สิทธิ เสรีภาพและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ความคิดของเขาในการตัดสินใจ
3. มีใจกว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พิจารณาความคิดของผู้อื่นอย่างเป็นธรรม
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อส่วนรวม มีขันติธรรม
5. ยึดหลักเหตุผลในการตัดสินใจ
6. รู้จักแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 5 . 13 – 14) ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยไว้ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของมาตรา 24 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อ 3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น ข้อ 4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ทุกวิชา นักเรียนจะต้องเคารพครูบาอาจารย์ ตลอดจนเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

นิตिरฐ โสคานิล (2540 : 65 - 66) กล่าวถึงบทบาทสำคัญของครูในการสอน
 ประชาธิปไตยในห้องเรียน ต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้นำของนักเรียน และเข้าใจความเป็นไปของโลกอย่างดี
2. เป็นกันเองกับนักเรียน ให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
3. สอนตามความต้องการของนักเรียน
4. ช่วยเหลือแก้ปัญหา
5. อุดหนุนต่อการโต้แย้ง
6. เต็มใจให้ความช่วยเหลือสนับสนุน
7. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน
8. อุดหนุนต่อความก้าวร้าวของนักเรียนในขณะที่นักเรียนไม่เข้าใจเสรีภาพ

7. งานประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข
 ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 8)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้
 สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

8. งานประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนพยุหะภูมิวิทยาการ

- 8.1 เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
- 8.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
- 8.3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 8.4 มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต
- 8.5 รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีคุณภาพและบุคลิกภาพที่ดี
- 8.6 มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
- 8.7 เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่น ในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 8.8 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญา ไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8.9 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ประสิทธิ์ ยิ่งสมัคร (2546 : 52) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนของโรงเรียน สันป่าตองวิทยาคมจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ครูอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการแต่งตั้งบุคลากร รับผิดชอบในการบริหารงานปกครองนักเรียนและได้ดำเนินการตาม โครงการระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนมีการนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ ทุกครั้งและจัดกิจกรรมส่งเสริมพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นประจำ จัด

กิจกรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรม ประชาธิปไตยให้กับนักเรียน ในส่วนที่ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติคือ การแจ้งผล การประเมินการปฏิบัติงานปกครองให้แก่ครูและผู้ปกครองทราบ การจัดทำปฏิทินติดตามการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน การจัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนทุกระดับชั้นทุกปี ครูแนะแนวให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามความต้องการของนักเรียน ครูอาจารย์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบและชัดเจนเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ควรจัดให้มีการเข้าค่ายคุณธรรมและจริยธรรมทุกระดับชั้น ทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้และปลูกฝังเรื่องประชาธิปไตยให้มากกว่านี้และจัดอย่างต่อเนื่อง

สุนทรี ศรีสังวาลย์ (2546 : 83) ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันป่าตองจังหวัดเชียงใหม่ ด้านการวางแผน พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุม โดยประชุมปรึกษารื้อหรือร่วมกับคณะครู เพราะกิจกรรมดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อจะได้ระดมความคิดที่หลากหลายในการจัดทำแผน การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินการตามแผน พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนจัดกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมชุมนุมอยู่ในลักษณะให้ครูและนักเรียนร่วมกันดำเนินกิจกรรม เพราะถ้าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีความขัดแย้งและประสานความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ด้านการตรวจสอบประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตามและวัดผลเพราะการทำงาน เป็นทีมย่อมมีประสิทธิภาพกว่าทำงานคนเดียว สร้างความเชื่อถือแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ด้าน การปรับปรุงพัฒนา พบว่า ควรมีการประชุมปรึกษารื้อกันเพื่อประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ร่วมกันอภิปรายผลดีผลเสียของการดำเนินงาน วิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนากิจการนักเรียนในครั้งต่อไป

พูนทรัพย์ จันนิล (2547 : 60) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า

1. การดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการควบคุมความประพฤติ และระเบียบวินัยนักเรียน ด้านการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน ด้านการจัดบริการแนะแนวนักเรียน ด้านการจัดบริการสุขภาพอนามัยนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ตามลำดับ

2. การดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .05$)

3. การดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .05$)

แสนพล กล่อมหอ (2549 : 108) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 พบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก 2 จำแนกตามประเภทวิชา และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. รูปแบบการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย
1) งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน 2) งานกิจการนักศึกษา 3) งานโครงการพิเศษ 4) งานวินัยนักศึกษา และ 5) งานสวัสดิการนักศึกษา

ทองคำ ถนอมผล (2550 : 85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า

1. การใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ คือ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารการศึกษามีความคิดเห็นว่า ได้ใช้หลักอิทธิบาท 4 มากกว่าครูผู้สอน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการใช้อิทธิบาท 4 ในการบริหารการศึกษาโดยจำแนกตามประเภทการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศักดิ์บุรุษ คำคลี (2550 : 171) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย
3. ประสิทธิภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
4. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
6. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อปัญหาและการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

9. ผู้บริหาร ครู และนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

10. ในการวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการใช้กระบวนการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนที่เปิดทำการสอนในช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อการนำไปใช้ต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ดูฮาน (Doohan, 1969 : 2164 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาต่างๆ ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เพียงพอ การประสานงาน ของสถานศึกษาและหน่วยงานชุมชนมีน้อยเกินไป มีช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่น ความ เกร็งครัดของการจัดการเรียนการสอนเป็นผลทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม ได้

บราทเชอ (Bratcher, 1986 : 4855 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการ บริการแนะแนวของนักศึกษาในวิทยาลัยขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในระดับมาก ดังนี้ ปัญหาด้านการศึกษา นักศึกษาต้องการบริการแนะแนวด้านบริการสารสนเทศเกี่ยวกับการ ศึกษาต่อปัญหา ด้านอาชีพ นักศึกษาต้องการบริการแนะแนวในด้านเพศศึกษา บริการ สารสนเทศด้านการแต่งกายและมารยาทในการปฏิบัติตนในสังคม

ไรซ์ (Rice. 1987 : 3863 – A) แห่งมหาวิทยาลัยไอโอวา ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน ระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหาร โรงเรียนพบว่า สิ่งที่เป็นหาที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับเรื่องวินัยคือ การขาดความสนใจของนักเรียนในเรื่องวินัย ความเกียจคร้านและการติดยาเสพติด เช่น การสูบบุหรี่ และพวกแอลกอฮอล์

มาโรน (Marie. 1998 : 193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งเบอมิวต์ที่มีต่อการทำผิดระเบียบของนักเรียน โดยพิจารณาจากบ้าน กลุ่มเพื่อน ครู และนโยบายของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 2 แห่ง ในปีการศึกษา 1995 และ 1996 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สุ่มรายงานความประพฤตินักเรียน และเอกสารที่ระบุแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพฤติกรรมนักเรียนของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมคือ การเคารพนับถือครู การขาดเรียน กิริยาที่หยาบคาย ยาเสพติด ความรุนแรง และด้านอื่น ๆ และพบว่านักเรียนชายมีผลการกระทำความผิดมากกว่านักเรียนหญิงในทุกกรณี ยกเว้นเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด นักเรียนที่ทำผิดระเบียบส่วนใหญ่จะมีอัตราขาดเรียนสูง โดยผู้ปกครองและนักเรียนตำหนิว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่ผิดวินัยดังกล่าวเป็นผลมาจากครูและโรงเรียน ซึ่งนโยบายของโรงเรียนบางนโยบายควรเพิ่มความเอาใจใส่ของครูที่มีต่อนักเรียน ควรเพิ่มความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับการจัดห้องเรียน และควรชี้ชัดถึงข้อตักเตือนที่เป็นไปแนวทางเดียวกันต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และวิธีการที่ครู ผู้บริหารใช้ในการดำเนินนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมด้วยความรู้สึกเหมือนที่ครอบครัวกระทำไม่ใช่แสดงแบบบทบาทของครู และควรหาคำจำกัดความที่ระบุถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

แมรี่ (Mary. 2001 : 99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบวินัยของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระเบียบวินัยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระเบียบวินัยของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และได้กำหนดระเบียบวินัยที่สัมพันธ์กัน ซึ่งจะส่งผลทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน การจัดบริการแนะแนว การจัดบริการอาหารกลางวัน และการจัดบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียน ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนต้องดูแลเอาใจใส่งานทุกด้านอย่างใกล้ชิด มีการวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การประเมินและการปรับปรุงการทำงาน เพื่อให้การพัฒนาระบบงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY